

İSVEÇ FİLM ENSTİTÜSÜ

Çeviren: A.Kadir Güneytepe*

Film Enstitüsünün Tarihi

İsveç Film Enstitüsü Vakfı, 1963 yılında film eleştirmenlerinin duayeni ve aynı zamanda ilk CEO olan iş adamı **Harry Schein** (1924-2006) tarafından kurulmuştur.

Film Reformu

Sosyal Demokrat Maliye Bakanı **Gunnar Sträng** ile birlikte **Harry Schein**, “İsveç Reformu” ve “Film Reformu” olarak bilinen düzenlemeyi kaleme aldılar. İsveç devleti ve film endüstrisi bileşenlerinin aralarında imzaladığı bu anlaşma,

* Swedish Film Institute internet sitesinde yer alan “[History of the Film Institute](#)” yazısından çevrilmiştir.

sinemaları, giriş biletlerinde kesilecek yüzde onluk bir kesinti karşılığında, o anda var olan eğlence vergisinden muaf tutacaktı. Fon biçiminde tutulacak bu para da Film Enstitüsü'ne geri ödenecekti. Enstitünün kaynaklarının bir kısmı arşiv, dokümantasyon ve film restorasyonu amaçlı kullanılacaktı.

Hem hükümet hem de parlamento yerli film yapımının öneminin ve artık İsveç'te film üretimindeki düşüşün devlet desteğini zorunlu hale getirdiğinin farkına vardı. Ayrıca İsveç'in ulusal film mirasını korumak için kolektif bir organa duyulan gereksinimi de gördüler.

Film Anlaşması

Bugün neredeyse tüm Avrupa ülkeleri, ulusal film politikasını yönetmek için bir tür film enstitüsüne sahiptir. Film Anlaşması, İsveç'e özgüdür; ancak diğer ülkelerin de film üretiminde fon sağlayıcı kuruluşlara geri ödenen özel vergiler ya da devletin aldığı vergiler mevcuttur.

1963'ten bu yana İsveç'in film politikası, hükümetteki siyasi partiden bağımsız olarak Film Anlaşması aracılığıyla düzenlenmiş ve finanse edilmiştir. Anlaşma yaklaşık beş yıl aralıklarla yeniden görüşülmüş; 1963'ten bu yana da anlaşmanın destek kapsamı sıklıkla genişletilmiş ve değiştirilmiştir.

1973 yılında devlet, anlaşma gereği doğrudan hibe desteğine başlamıştır. 1982'de video endüstrisi, 1992 yılında da **Sveriges Television** ve **Nordisk Television** (şimdi TV4) kurumları dahil olarak anlaşmanın bir tarafı olmuştur. 2006 yılında diğer İsveç televizyon şirketleri de anlaşmaya taraf olmuşlardır. Ancak 1998'de video endüstrisi anlaşmadan çekilmiştir.

Film Enstitüsünün arşivi ve Cinematek film kulübü gibi oluşumlar, yıllar boyunca Film Anlaşması ve tam devlet desteğiyle finanse edildi. Film Enstitüsünün tek gelir kaynağı olan sinema biletlerinden alınan vergi, bugün gelirinin yalnızca %25'ini oluşturmaktadır.

Finansmanın Bölüşümü

İlk yıllarda destek finansmanı üreticilere ya gişe başarısı ya da bir jüri tarafından belirli koşulların sağlanıp sağlanmadığının kontrolü üzerinden geriye dönük olarak dağıtıldı. 1970'den sonra finansman çeşitli komitelerin değerlendirmesiyle

verilmektedir. 1993'ten bu yana yeni filmlerin üretimi için film komitesi tahsis edilmiştir ve gişe rakamlarına dayalı geriye dönük fon tahsisi sağlamıştır.

Film politikasına ilişkin sorumluluk alanı yıllar boyunca değişim gösterdi. Film Enstitüsü, okul sinema programı, dağıtım ve sahneleme finansmanı ve bölgesel destek de dahil olmak üzere yeni sorumluluk alanları edinmiştir. 1960'lardan 1993'e kadar, Film Enstitüsü film yapımcısı olarak da rol almıştır. 1970 yılında Film Enstitüsü'nün bir parçası olan Film Okulu, Film Radyo Televizyon ve Tiyatro Koleji (Dramatiska Institutet) adlı bağımsız bir kuruluşun parçası haline geldi.

Önemli Tarihler

- 2012- 2013-2015 yıllarını kapsayan yeni bir Film Anlaşması imzalandı.
- 2008- Hükümet bir film soruşturma kanunu yayınladı
- 2006- Mevcut Film Anlaşması onaylandı
- 2002- Grängesberg'de film arşivi kuruldu
- 1998- Video endüstrisi Film Anlaşmasından çekildi
- 1993- Film sorumluluğu sistemi tanıtıldı. Film Enstitüsü film yapımcılığını durdurdu.
- 1975- Film Enstitüsü AB Hollywood Filmlaboratorium'u (şu anda Rotebro Filmservice) satın aldı.
- 1971- Filmhuset açıldı.
- 1970- Film Okulu Dramatiskainstitutet oldu.
- 1967- Filmhuset faaliyete başladı.
- 1964- İlk Guldbagge ödülü verildi. Ulusal film tarihi koleksiyonları İsveç Film Enstitüsü'nün Film Arşivi oldu. Film Okulu (Filmskolan) açıldı.
- 1963- İsveç Film Enstitüsü Vakfı kuruldu ve ilk Film Anlaşması onaylandı.